

Soli Deo Gloria

Jedině Bohu buď sláva

Červen 2023
Ročník 4, číslo 32

*Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I
kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako
sněh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé
jako vlna.
(Izajáš 1,18)*

OBSAH

Strom se pozná po ovoci Konrád Waldhauser	3
Nebral Boží slovo vážně -jk-	6
Buď vůle tvá Alois Adlof	7
Již přijímá odměnu ten, kdo žne Jan Karafiát	9
Vykládat Boží slovo -jk-	13
Pozor na trik „tolerance“ Greg Koukl	15
Ženská válka Ch. Spurgeon	17
Moc a sláva evangelia -jk-	18
Porušené svědomí J. Flavel	23
Svědomí vše odhalí R. Sibbes	27
Jak vypadá věrné kázání Eric Davis	28
Hlad po Božím slově Jan Rosacius Hořovský	33
Biblické uspořádání a správa církve -jk-	34

Vydává **Spolek Soli Deo Gloria**
 Bellušova 1810/19, 155 00 Praha 5
 Odp. redaktor Jaroslav Kernal
 © Spolek Soli Deo Gloria
 www.solideogloria.cz
 kernalj@solideogloria.cz
 Č. účtu 2602365989/2010 (Fio)
 Vychází měsíčně.
 Ev. č.: MK ČR E 24450
 Tisk: Expresta s.r.o.,
 Martina Granca
 3615/15
 841 02 Bratislava
 Slovensko

SOLI DEO GLORIA

Kdo nemiluje Pána, ať je proklet!
 Těmito slovy se Pavel loučil
 s křesťany z Korintu (1K 16,22).
 Jsou to silná slova a vážná. Jsou
 to slova na adresu křesťanů! Je to
 varování, abychom si dávali dobrý
 pozor na své srdce, abychom ne-
 ochabli ve své lásce k Pánu, aby-
 chom nezapomněli na první lásku,
 ale rostli v poznání jeho lásky,
 která přesahuje každé poznání.

Toto číslo časopisu *Soli Deo Gloria* začíná opět návratem do české historie – výňatkem ze starého překladu kázání kazatele Konráda Waldhausere, které je následováno víceméně tradiční směsí dalších, převážně starších autorů, s výjimkou dvou současných, což je článek Grega Koukla o (ne)toleranci a článek Erica Davise o věrném kázání Božího slova.

Modlím se za to, aby vám také toto číslo pomohlo v poznání lásky Pána Ježíše Krista k vám samotným a následně k tomu, aby tato láska rozehrála vaše srdce a vy jste se do něj nově a více zamilovali a rostli ve víře, lásce a naději.

Jaroslav Kernal

STROM SE POZNÁ PO OVOCI

Konrád Waldhauser (1320–1369)

Ti proroci prorokují mým jménem klam. Neposlal jsem je a nepřikázal jsem jim to a nemluvil jsem k nim. Prorokují vám klamné vidění, nicotnou věštbu a lest vlastního srdce.“ (Jer 14,14)

Zlatoústý k tomu říká, že zde Hospodin označuje ty falešné proroky a nazývá je vlky, neboť jednají zle, ačkoliv navenek se tváří ctnostně. Kdo podle Boha pokorně mluví na základě pravdy, je ovce. Ale kdo proti pravdě rouhavě vyje, totiž proti Bohu, je vlk. Duchovně jsou tu tito tři falešní proroci: tělo, svět a ďábel. První falešný prorok je tělesná žádost. Ta slibuje rozkoš a oplácí věčnou hořkostí. Druhý falešný prorok je lakota světa. Ta slibuje majetek a nakonec odplácí chudobou. (Příkladem je onen boháč, který si řekl: „Teď máš velké zásoby na mnoho let.“ – Ale jeho slova byla bláznovstvím.) Třetím falešným prorokem je ďábel, čili světská pýcha. Ta slibuje povýšení a povznesení a odplácí věčným ponížením. Kdo se poníží, bude povýšen. To je vidět na onom Sidkijášovi, o němž se píše v knihách Královských, který si udělal železné rohy a prorokoval Achabovi, že bude vyvýšen. A také je to vidět na onom pyšném andělovi, který byl sražen z výsosti.

A i když nedávají přímo pít jed, stejně prokvasí těsto. Proto říká Hospodin, že falešní proroci přicházejí v ovčím rouchu, aby vás sváděli. Přicházejí se zdánlivou pokorou. Augustin o tom říká: „Ovčí roucho jsou příjemná a lstivá slova falešných zákoníků. Ač se zdají být pokorní jako ovce, uvnitř jsou hltaví vlci.“ Jak řekl svatý Pavel starším z Asie, když se s nimi loučil: „Dávejte pozor na sebe i na celé stádo, ve kterém si vás Duch svatý ustanovil za strážce, abyste byli pastýři Boží církve, kterou si Bůh získal krví vlastního Syna. Víím, že po mém odchodu přijdou mezi vás draví vlci, kteří nebudou šetřit stádo.“

Tito pokrytci jsou přirovnáni k vlkům kvůli své nenávisti k ovčím, pro svou nenasytnou touhu škodit a proto, že kradou ovce. Stejně jako vlci rychle rozeženou ovce, když se na ně vrhnou, i tito pokrytci,

kacíři, tajně škodí křesťanské církvi, kde jen mohou. Ale otázka je, proč se jich máme vyvarovat více než psů a sviní. Musíme dávat dobrý pozor, protože ti první jsou zjevní kacíři, ale druhí jsou tajní pokrytci, kteří se skrytě staví proti víře. Stejně jako jsou domácí nepřátelé škodlivější, je to i s těmi tajnými, kteří jsou nazýváni psy. I když už má křesťanská víra pokoj od zjevných pohrom kacířů a pokrytců, protože byli přemoženi ve své zlobě, přesto v tom pokoji má mnohou hořkost, protože mnohé duše jsou stále skrze ně klamány.

Proti těmto pekelným vlkům by měli věrní kazatelé, duchovní i světští, volat a chránit před nimi pokorné a prosté ovečky Kristovy. Ale pohříchu mnozí kazatelé mlčí a jsou němí, nemohou a nesmějí volat a bojí se, aby snad nepřišli o svůj blahobyť, takže nechtějí mluvit pravdu. Ano, pohříchu, mnoho pánů a knížat, i když vědí, že mají na svých statcích kacíře, dělá, že nic nevědí, aby jim na statcích neubýlo a neměli menší příjmy. Ti všichni jsou před Bohem a jeho anděly i křesťanskou vírou prokleti, jak se píše v knihách o kacířích, i když na nich nespočívá kletba od žádného kazatele, ale jenom ta, že hledají svůj vlastní prospěch a ne to, co je Ježíše Krista. Tato knížata nechtějí poslouchat Kristovy proroky, věrné kazatele, ale své zlé rádce.

Někdo by ale mohl říci: „Jak se jich máme vyvarovat, když je neznáme?“ K tomu říká Kristus: „Po jejich ovoci je poznáte.“ Jako by řekl, že i když navenek vypadají pokorně a svatě, uvnitř jsou zlí, což se těžce poznává, ale je to vidět na jejich skutcích. Protože když jsou zlí, nemohou činit dobré skutky. Seneka řekl, že falešník nebo nějaký jiný tajný hříšník se mezi ostatními pozná podle toho, že je přitahován svými vášněmi a svou přirozeností.

A aby Spasitel ještě lépe vysvětlil, dává jasný příklad: „Což sklízíte z trní hrozny nebo z bodláci fíky? Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce a špatný strom nemůže nést dobré ovoce.“ S duchovním porozuměním chce obecně říci, že dobrý strom je dobrý člověk a špatný strom je špatný člověk. Kořeny toho stromu jsou smýšlení, listy jsou slova, ovoce jsou skutky, voda, kterou je zavlažován, je Boží milost. Dobrý strom, totiž dobrá vůle, činí dobré skutky, zlá vůle činí zlé skutky. Proto je mnohem lépe být dobrým stromem, nést dobré ovoce, činit dobré skutky, než být špatným stromem. Neboť každý strom, který nenese dobré ovoce,

bude vyřat a spálen. A běda tomu stromu, totiž tomu člověku, který bude vyvržen ze společenství věrných, blahoslavených duší. Jak říká Matouš: „Tomu stromu (totiž tomu neužitečnému člověku) svažte ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.“

Mnozí se bojí pekelných muk, ale já říkám, že je mnohem větší hrůza je nevidět tvář svého Spasitele. Proto číňte dobré skutky a neste dobré ovoce, abyste nebyli vyvrženi z nebeských příbytků a uvřzeni do věčného plamene. „Neboť ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ Jak říká Izajáš: „Tento lid ctí mě svými rty, ale svým srdcem se ode mne vzdaluje.“ Neboť ti, kteří Boha chválí svými ústy, ale ne svým srdcem, jsou pokrytci. Konají své skutky ke chvále světské, ale ne ke chvále Boží. Svými skutky se povyšují nad obyčejné lidi, dělají ze sebe něco lepšího, než doopravdy jsou, u druhých trestají drobnosti, ale sami se proviňují proti větším přikázáním. Proto je jejich skutky usvědčují, že nevejdou do nebeského království.

„Ale kdo činí vůli mého Otce“, tady kdo svými ústy Boha vzývají a svými skutky i srdcem to dosvědčují. Svátý Augustin říká: „Takový člověk může říci ‚Pane!‘ ‚Pane!‘, který k vyznání svých úst připojuje také vůli svého srdce a své mysli.“ Takový člověk opravdu zná Boha a uctívá ho. Bude snad někdo dobrým stromem jen proto, že říká Pánu, našemu Hospodinu: ‚Pane!‘ ‚Pane!‘? Jeho užitečnost se pozná podle toho, jestli činí vůli Boha Otce! Tak každý, kdo vidí Syna a věří v něj a jedná podle toho, má život věčný.

Rakouského kazatele Konráda Waldhausera pozval do Čech král Karel IV. s cílem povznést duchovní bídu českých zemí. A Bůh ho skutečně použil, takže na některých místech bylo opravdové probuzení, lidé byli proměněni Duchem svatým, odvraceli se od hříchu a následovali Pána Ježíše Krista. Z Boží milosti po něm povstali další muži, kteří věrně kázali Boží slovo našemu národu, takže o sto let později slovy papežského nuncia „každá česká selka znala Bibli lépe než kdejaký římský prelát“.

NEBRAL BOŽÍ SLOVO VÁŽNĚ

Jaroslav Kernal

*Samuel mu tedy oznámil všechno a nic před ním nezatajil. A on řekl:
„On je Hospodin. Ať učiní, co je dobré v jeho očích.“ (1S 3,18)*

Élí byl veleknězem Božím a soudcem Izraele. Jeho synové, kněží ve stánku, okrádali lidi a smilnili se ženami, které konaly službu u stanu setkávání. Élí o tom všem věděl – ale ani jako otec ani jako velekněz ani jako soudce nezasáhl. Pouze napomínal své syny a říkal jim, že hřeší proti Bohu, nejenom proti lidem. To řekl, a odešel. Velekněz, muž zodpovědný za čistotu uctívání. Otec, který má své syny kázat, aby celá rodina byla vzorem pro okolní společnost. Soudce, který měl prosazovat spravedlnost a právo v Izraeli. Élí měl rád svůj klid, a proto musel slyšet napomenutí z Božích úst:

Čtil jsi své syny více než mne. (1S 2,29)

Boží muž mu přinesl slovo soudu. Ale Élí stále nic. Bůh povolal Samuela a dal mu pro Élího opět slovo soudu. Co na to Élí? – „On je Hospodin. Ať učiní co je dobré v jeho očích.“ Jako kdyby Bohu říkal: „Ano pane Bože, je to správné, že mě a můj dům potrestáš, protože jsme bezbožníci.“ Nebo: „Jo, to je v pohodě, Bůh může všechno a udělá si všechno, co se mu líbí.“ Vážná slova, ale žádná reakce.

Zdá se, že Élí přes veškeré své náboženství neměl vztah s Bohem, nepočítal s mocí živého svatého Boha. Místo aby padl před Bohem na tvář a v pokání prosil o milost a slitování, tak chce mít svůj klid.

Věděl o Bohu, byl jeho knězem, ale nepočítal s tím, že by Bůh mohl nějak aktivně zasáhnout do jeho života – zatvrdil své srdce proti Bohu a jeho Slovu a místo vztahu s živým Bohem mu zbylo pouhé náboženství. Prozrazuje nám to jeho reakce na Boží slovo – byla povrchní, laciná a prázdná. Pohlédl do zrcadla, ale když se otočil, tak zapomněl, co viděl. Duch svatý nás varuje před takovým jednáním:

Oni přicházejí k pádu svým vzdorem proti slovu ... (1Pt 2,8)

BUĎ VŮLE TVÁ

Alois Adlof

Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. (Mt 6,10)

Tato prosba je důsledkem prvních dvou proseb. Neboť kde se Boží jméno v pravdě posvěcuje, a kde Boží Syn v pravdě kraluje, tam se též Boží vůle v pravdě plní. Království Boží je jedinovláda, kde všude a ve všem rozhoduje jedině a právoplatně Boží vůle. Jestliže pak Boha a jeho jednorozeného Syna nazýváme králem, ale nečiníme jeho vůli, přikládáme mu pouze titul, který pro nás nemá žádnou cenu. Král, jehož vůle se neplní, je král zbavený trůnu. Království, v němž jediná vůle nevládne, padne rozerváno a zpustne (Mt 12,25). Nemůžeme se tedy modlit, aby Bůh kraloval, bez upřímné a vroucí žádosti, aby se jeho vůle ve všem děla, a dotud nelneme k němu jako k svému králi, dokud vůle jeho není nám pravidlem jediným a skvostem nejdražším.

Musí také být vůle Boží věc nesmírně žádostivá, poněvadž náš Spasitel nás naučil se za ni modlit, a sám se za dnů svého těla vroucně modlil za plnění Otcovy vůle.

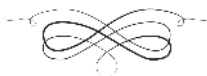
Abychom však porozuměli, za co se tou prosbou modlíme, vizme, co v té prosbě obsaženo není. Nemodlíme se, aby Bůh sám činil vůli svou. Neboť on činí, co chce a svou vůli provede, ať se modlíme nebo ne, ať se vzpíráme či nevzpíráme. Tak se ptá Pavel: „Může se vůbec někdo vzepřít jeho vůli? Člověče, co vlastně jsi, že odmlouváš Bohu?“ (Ř 9,19–20). A Izajáš praví: „Běda tomu, kdo se chce přít se svým tvůrcem, střep z hliněných střepů!“ (Iz 45,9). Bůh sám vyznává: „Moje rozhodnutí platí a co se mi líbí, skutečným“ (Iz 46,10–11). Daniel pak pokorně vyznává: „Všichni obyvatelé země jsou považováni za nic. Podle své vůle nakládá s nebeským vojskem i s obyvateli země. Není, kdo by mohl zabraňovat jeho ruce a ptát se ho: „Co to děláš?““ (Da 4,32).

Neprosíme ho též, aby uskutečnil své věčné záměry, poněvadž, co zamýšlel, učiní bez našich proseb, a proto tato prosba není jen pouhé zbožné odevzdání se tomu, co Bůh zamýšlel (jak Beza a Aretius soudí,

když Boží vůli v této prosbě nazývají „voluntas decernens“, tj. „rozhodující vůle“, a celou prosbu nazývajíce „declaratio animi acquiescentis in voluntate Dei“ tj. „souhlasné prohlášení myslí s vůlí Boží“). Tak také neprosíme, aby nás Bůh svou mocí přinutil, abychom plnili Boží vůli, poněvadž Bůh nechce mít otroky, nýbrž své svobodné děti.

Boží vůle je vyjádřením toho, co se děje samo, nebo co se jeho skrze jeho stvoření, a v čem má své Bůh zalíbení, poněvadž to souhlasí s jeho určením nebo s jeho příkazy. Když se tedy modlíme „Buď vůle tvá“:

1. Vyznáváme, že mnoho činíme, s čímž Bůh nesouhlasí, a proto v tom nemá své zalíbení.
2. Prosíme, aby nám dal poznat, co se mu líbí, a dal nám ochotné srdce i sílu k plnění těchto věcí.
3. Prosíme, abychom jednali k jeho zalíbení, jako jednají andělé a jako to dělal náš Spasitel, v němž nebe a země byly uvedeny do souladu.
4. Toužíme, aby se země stala brzo součástí nebe.

At' Pán vládne nade všemi národy země a at' se svobodně podřizují jeho zákonům a jeho Synu Ježíši Kristu; at' se evangelium o království šíří a prospívá v tom, že mu bude podřizena každá myšlenka. A at' Boží království více pronikne do srdcí všech lidí a uspíší zjevení království slávy. At' je vůle Páně všude plněna, a to i na zemi, s takovou svobodou a radostí a s tak malým odporem, jako ji plní andělé a svatí v nebi.

(Matthew Poole, 1624–1679)

JIŽ PŘIJÍMÁ ODMĚNU TEN, KDO ŽNE

Jan Karafiát

Již přijímá odměnu ten, kdo žne, a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se společně radovali rozséváč i žnec. Přitom je pravdivé rčení, že jeden rozsévá a druhý žne.“ (J 4,36–37)

Takto, milí přátelé v Kristu, mluví ten svrchovaný, jedině pravý Rozséváč, a platí to o mně a platí to o tobě a o každém na světě. A jak by to neplatilo o něm samém? A tu sám praví: „Již přijímá odměnu ten, kdo žne.“ Tedy žeň je odplata? Za co? Nu, nějakou práci jste měli! Když on rozséval a žal, bylo to dobré, ale jak, když on rozséval a nežal, pak to bylo také dobré? „Kdo žne, a shromažďuje úrodu k věčnému životu.“ A Pán Ježíš myslí na věci duchovní. Ať žal nebo nežal, když rozséval, má svou radost a nikdo mu to nevezme, neboť ten nebeský Pán to všechno promyslel. Že je všechno promyšlené i v těch přirozených věcech, to vám dovedou i světšší lidé ukázat. Ale i každá maličkost v tvém životě je promyšlena. Když to pochopíte, tak se radujete. Žádnému z vás se nemůže nic ztratit. Být jeho ovečkou, a aby se vám něco ztratilo? Copak je to možné?

Své kázání dělím na čtvero částí:

I. Podobenství o duchovních věcech

Ten nebeský Pán zde mluví jako v podobenství, mluví o přirozených věcech, ale myslí na věci duchovní. Vy máte být nejprve lidem Božím! I v přirozených věcech musíte tak rozsévat, abyste žali. Musíte moudře rozsévat. Ale nejprve být tím Božím lidem! Katolická církev učí, že když jste v církvi, už jste obrácení. Naše církev ne tak. Tak se věci nemají. Ale praxe této reformované církve je na vlas taková jako katolické. Církev nepořídí nic, a kdybyste mi desetkrát říkali, že ten nebo onen člen církve je obrácený člověk, my vidíme, že je světák od kosti. Od církve nemohu čekat nic a od žádného člověka nic, ale od Ducha svatého mohu čekat všechno. Když vstoupí na tebe v tuto chvíli, tak dělá své dílo. On si přeje,

abys nejdříve zkontroloval, že se hříchu hroziš. Ale tu je pomoc. Ten nebeský Pán přišel v těle lidském, aby pomohl těm, kteří ho potřebují. „Krev Krista Ježíše, Syna Božího, očisťuje nás od všelikého hříchu.“ Ale teď jsi jeho, teď jsi člověk Boží. Nač pak jsem na světě? Ne na to, abych nadělal peněz! Vy jste na to, abyste prováděli království Boží na tomto světě. „Přijď království tvé“, tak se modlí každý člověk, i ten světský. Ale Boží si myslí: „Ó, rač mi to dát, abych se s nimi nesmlouval, ale na svém místě prováděl království Boží!“ Kvůli tomu jste na světě.

To znamená, že musím mít nezávislost. Jak se obrátíte, tak jste všichni nezávislí lidé. Člověk Boží si ve věcech Božích dá poručit jen samým Pánem. Otevřete si, prosím, Lukáše 16,8: „Pán pochválil toho nepoctivého správce, že jednal prozíravě. Vždyť synové tohoto světa jsou vůči sobě navzájem prozíravější, než synové světla.“ Tím nás nebeský Pán kárá: „Oni jsou moudřejší než vy! A jestli oni chtějí žnout, tak nejdříve rozsévají. Těm světským lidem ani nenapadne, aby čekali nějakou slavnou žeň, když nic slavného nerozsívali!“ A jestli jste byli nesolidní a nepoctiví, když se obrátíte, budete solidní a poctiví. Ale to není poctivost, když chci žnout tam, kde jsem já nic nerozsíval. To není žádná poctivost, když chci k něčemu velikému přijít lehce. Musíte mít na mysli, že máte provádět království Boží na světě, ale vy musíte mít své časné žně, abyste byli nezávislí. A teď to druhé:

II. Rozsévání duchovních věcí

Vy budete rozsévat věci duchovní, ale zde platí: ať žnete nebo nežnete, vždycky je to velká milost, když rozséváte duchovně. Jestli je to pouhá milost, pak to není přece žádná odměna! Nu, podívejte se do našeho textu: „Již přijímá odměnu ten, kdo žne, a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se společně radovali rozsévač i žnec.“ V pravém slova smyslu by ta odměna do textu nepatřila, ale tak ten nebeský Pán mluví. Když jsem učitel a mám malé žáčky, tedy je učím, ale ne proto, že bych to já potřeboval, ale že to ti žáčky potřebují. Copak je to nějaká zásluha, když se žáček učí? A přece ten žáček přijímá odměnu a odměnu má i ten učitel.

Nu, jak se rozsévá a jak se žne? Tak se rozsévá, že ten duchovní život žijete, že z jeho milosti jste na světě lidem Božím, nedáte si nic

vnutit, žijete ten Boží život, a to je símě, to je z něho samého. Když jste lidem Božím, tak váš pohled je jiný než toho světského člověka. Ten pohled je símě. Každý máte své ovzduší! To vaše ovzduší je símě. To se vycítí, to se pozoruje!

Když jste lidem Božím na světě, pak provádíte království Boží. Začnete kázat. Ale jak, když oni nechtějí poslouchat? Ano, vnucovat se nemohu, ale mohu říci, že u Pána Boha je milosrdenství; když ho nepotřebujete, tak ho nectíte, ale až vám bude zle, tak u Pána Boha je milosrdenství. Nemyslete, že čeká od vás, abyste věřili, co já věřím, dokud to nepotřebujete. Ne, to byste nedovedli, ale nemyslete si, že má k vám tvrdé srdce.

Jak je to tedy možné, že se provádí království Boží na světě? Tak, že se získá ten, kdo se má získat. Otevřete si, prosím, Matouše 18,15: „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra.“ To je tvá žeň, když se člověk obrátí. To je ta Boží žeň. „Ale my nevidíme, že by se někdo obrátil!“ Copak vy věříte, že se někdo obrátí? Já jsem během prázdnin poslouchal kázání. Když bylo hotovo, řekl jsem si: „Lidé, já nevěřím, že by se někdo obrátil, poněvadž tomu nevěříte vy!“ To byste museli přijít s něčím jiným! Já si přeji tak kázat, abyste věřili, že chci, abyste se obrátili. Neudělám to já ani vy, ale tu je ten jeden, který na to stačí. Když pak na to dochází, tu se vás zmocní radost, a člověku, který rozséval, duchovní věci kvetou. Ale nyní to třetí:

III. Rozsévat, ale nežnout

Když člověk rozséval a také žal, je dobře, ale když rozséval a nežal, jak to je pak? Nikomu se nic neztratí, jste-li lidem Božím. A jestli jeden rozsévá a druhý žne, oba se radují. S tou žní v duchovních věcech se to má jinak, než se to má se žní v přirozených věcech. Když jste na podzim rozséváli, tak v srpnu druhého roku to musíte mít pod střechou. Jinak je to všechno ztracené. Ale již se stromem je to jiné. Když zasadíte strom, dlouho jste se načekali, než jste ze stromu sbírali ovoce. Veliká část otců zasadila strom a teprve synové sbírali ovoce. Tak to je i v duchovních věcech. Co se dnes rozsévalo, může dnes vzejít, ale nemusí. Může se stát, že to po léta bude zaseté, ale nevzejde nic.

Vy, když jste lidem Božím a poslušně rozséváte, tu to není sobě ani těm lidem, ale nebeskému Pánu. On si to přeje a vykoná své. Vy jste šťastní lidé, máte svou odplatu: že jste lidem Božím! Vy jste jeho, on má péči o vás, nikomu z vás se neztratí nic. Vy jste jeho a vaše rozsévání je náramná milost. To je mé jediné potěšení, když vám to vykládám. A život duchovní vám krásně kvete, když jste si dali říci a vykonali, co si přál. V nebi se budete rozpomínat, že jste činili to nejkrásnější. Tak se věci mají.

Nic není ztracené. Ten jeden vykonal své, když rozséval a ten druhý vykonal své, když žal a všichni v království nebeském chválí Hospodina, že to pěknější být nemohlo. A nyní závěr:

IV. Věčná odměna

Když z lidu Božího nikdo neztratí nic, myslíte, že ten nebeský Rozséváč může špatně dopadnout? To není možné. Nám se nic pěkného neztratí, jemu pak teprve ne! To je zásada neúprosná: Co rozsévá člověk, to bude také i sklízet. Když rozséváte tělesně, vykvete tělesně, když duchovně – i když celý svět řekne, že jste blázni, pak ten svět je na omylu – budete sklízet duchovně. Kristus byl zmařen, umřel v zemi jako zrníčko. Jeho sláva se musí zjevit. Toho se drž, to pěkné na světě se ti neztratí.

A teď vidím, jaký je půvab Starého zákona a jaký je půvab Nového zákona. Ve Starém zákoně se praví: Jistě přijde Spasitel a jistě vykoná to, co je zapotřebí, abych byl spasen. Pořád tu svítila hvězda. A ono se to stalo. A půvab Nového zákona spočívá v tom: Nemyslete si, že to na světě zůstane, jaké to na světě je, protože Pán Ježíš nemůže zůstat bez odměny, jeho sláva naplní celý svět a všichni před ním budou sklánět svá kolena.

My máme být lidem Božím, dát se vést jeho Duchem a poslušně konat na svém místě to, co si přeje a nebát se o to pěkné, co připravuje! „Již přijímá odměnu ten, kdo žne, a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se společně radovali rozséváč i žnec. Přitom je pravdivé rčení, že jeden rozsévá a druhý žne.“ Amen.

Kázáno 23. ledna 1910.

VYKLÁDAT BOŽÍ SLOVO

Jaroslav Kernal

Četli z knihy Božího zákona po oddílech a vykládali smysl, aby lid rozuměl tomu, co četli. (Neh 8,8)

Levité vysvětlovali Boží slovo. Tito muži byli nástrojem ve vyučování lidu. Lidé přišli s postojem být vyučováni. Byli schopní se učit, schopní a ochotní nechat se poučit. Kniha zákona byla přinesena před lidi, muže a ženy, všechny, kteří byli schopní porozumět. Jestliže člověk není schopen se učit, nemůže ani rozumět Božímu Slovu. Proto učíme své děti, aby poslouchaly, aby se soustředily, proto mají být ve shromáždění a učit se naslouchat Božímu slovu a jeho výkladu.

Levité četli a vyučovali. Byli služebníky v chrámu a byli také zodpovědní za vyučování Božího Slova. Hlavní zodpovědností vedoucích v církvi je učit lidi Boží slovo. Mají ho číst a používat, protože Boží slovo „je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu“ (2Tm 3,16–17). Pán Ježíš používal Boží slovo, apoštolové zůstávali ve Slově a v modlitbách, církev zůstávala v učení apoštolů. Ti všichni dělali totéž, co dělali levité:

1. *Četli z knihy Božího zákona.* Četli lidem z Písma. Nečetli náboženskou literaturu, neříkali jim své svědectví nebo zážitky s Bohem, neříkali jim dojemné příběhy ani nějaké vtipy! Nesnažili se lidi pobavit ani udržet. Četli Písmo!

2. *Četli po oddílech,* dosl. po částech, literárně, tak jak tam to slovo bylo napsáno. Četli slovo za slovem a větu za větou. Ne – něco tady a něco tam, hop sem, hop tam. Četli to přesně tak, jak to bylo v Písmu. Toto platí jak pro veřejné, tak pro soukromé čtení Písma. Jak pro osobní studium doma, tak pro shromáždění a také kázání.

3. *Vykládali smysl.* Přinášeli porozumění, moudrost. Vzpomeňte si na Pána na začátku Jeho služby v Nazaretu (Lk 4,17nn): otevřel knihu proroka Izajáše, přečetl text a vykládal. I zde lidé chtěli slyšet, co říká

Písmo a rozumět tomu. Levité vykládali smysl toho, co četli. Písmo je srozumitelné a cesta spasení je v něm popsána velice jednoduše, takže nepotřebuje žádné složité výklady. Izajáš říká, že „kdo půjde po této cestě, nezbloudí, i kdyby to byli pošetilci“ (Iz 35,8).

Samozřejmě jsou v Písmu i těžší místa a ne všechno je v něm jednoduché. Ale nakonec stejně vždycky, když chceme dobře rozumět Božím slovu, musíme jít do hloubky a ptát se, co to znamená. Když například Boží slovo říká „kdo kradl, ať už nekrade, ale ať raději přiloží ruce k pořádné práci, aby se měl o co rozdělit s potřebnými“ (Ef 4,28), je to velmi prostý a nad slunce jasný výrok. Ale co s ním ve společnosti, kde jen velmi málo lidí rozumí tomu, že když ve své pracovní době tráví čas zábavou na internetu, nebo nakupováním, tak že tím okrádají svého zaměstnavatele? Co tímto jednoduchým slovem mezi lidmi, kteří když jim v obchodě vrátí o sto korun víc, tak je bez mrknutí oka strčí do kapsy a řeknou si: „Hloupá prodavačka“, místo aby se chytili za nos a řekli si: „Byl bych zloděj, kdybych si nechal, co mi nepatří.“ *Musíme ta slova vysvětlit.*

4. Důvodem výkladu je, *aby lidé porozuměli* tomu, co čtou. Vedoucí musí přinášet Boží slovo tak, aby to vedlo k porozumění, jinými slovy, aby mysl i jednání lidí byly proměňovány Božím slovem. Aby lidé mohli přijít domů ze shromáždění a udělat přesně totéž, co dělali v církvi – jít do Božího slova, pochopit smysl oddílu, porozumět mu v jeho kontextu a případně ho vyložit druhým.

Při čtení Božího Slova musíme být pečliví a pozorní, protože se jedná o Boží slovo. Je to záležitost nejen mysli, ale také srdce a postojů. Izraelci slyšeli Boží slovo (chtěli ho slyšet), naslouchali Božím slovu (byli připravení), přijali Boží slovo, jako slovo Boží a následně zareagovali na to, čemu z Písma porozuměli (jednali podle Slova).

POZOR NA TRIK „TOLERANCE“

Greg Koukl

V dnešním relativistickém postmoderním světě může jediné slovo zastavit Kristova vyslanec: *tolerance*. Žádné soudy nejsou povoleny. Žádné „vnucování“ osobních názorů. Všechny názory jsou stejně platné.

Jednou jsem při diskusi se třídou maturantů v křesťanské škole napsal na tabuli dvě věty. První z nich – „Všechny názory jsou stejně platné“ – vyjadřovala současné chápání tolerance. Všichni pokývali hlavami. Nic kontroverzního.

Pak jsem napsal druhou větu: „Ježíš je Mesiáš a Židé se mýlí, když ho odmítají.“ Okamžitě se zvedly ruce. „To nemůžeš říct,“ ozvala se rozčilená studentka. „To je netolerantní,“ řekla s tím, že toto druhé prohlášení porušuje to předchozí. Neviděla však, že celý ten první výrok, který jsem napsal, nedává smysl sám o sobě.

Ukázal jsem na první výrok a zeptal se: „Toto je pohled, který říká, že všechny názory mají stejnou hodnotu?“ „Ano,“ odpověděla studentka. Všichni studenti souhlasili. Pak jsem ukázal na druhý výrok – ten „netolerantní“ – a položil stejnou otázku: „Je tento výrok také názor?“ Pomalu jim začala docházet moje pointa.

Nechali se nachytat na trik s tolerancí. Pokud jsou všechny názory stejně platné, potom názor, že křesťané mají ohledně Ježíše pravdu a Židé se mýlí, je stejně platný jako názor, že Židé mají pravdu a křesťané se mýlí. To je však v beznadějném rozporu. Obojí nemůže být pravdivé.

„Chtěli byste vědět, jak z této pasti uniknout?“ Přikývli. „Odmítněte postmoderní překroucený pojem tolerance“, řekl jsem jim, „a vraťte se ke klasickému pohledu charakterizovanému dvěma zásadami, které jsem se naučil od Petera Kreefta z Boston College:

Budte rovnostářští, pokud jde o osoby.

Budte elitářští, pokud jde o myšlenky.“

„Jednejte s lidmi jako s rovnocennými, ale s myšlenkami zacházejte tak, jako by některé byly lepší než jiné,“ řekl jsem, „protože tak tomu skutečně je. Tvrdit, že některé názory jsou falešné, nemorální nebo prostě hloupé, neporušuje žádné smysluplné měřítko tolerance. Některé myšlenky jsou pravdivé, některé jsou nepravdivé. Některé jsou geniální; jiné jsou nebezpečné.“

Vysvětlil jsem jim, že skutečná tolerance je o tom, jak se chováme k lidem, ne k myšlenkám. Klasická tolerance vyžaduje, aby každý člověk mohl svobodně vyjadřovat své názory bez obav z urážek nebo represí, nikoliv aby všechny názory měly stejnou platnost, hodnotu nebo byly stejně pravdivé. Naproti tomu postmoderní definice tolerance staví klasický vzorec na hlavu:

Buďte rovnostářští, pokud jde o názory.

Buďte elitářští, pokud jde o osoby.

Pokud odmítnete něčí názor, jste automaticky obviněni (jako to udělala studentka se mnou) z nerespektování dané osoby. Podle tohoto názoru nelze žádné myšlence oponovat, a to ani laskavě, aniž bychom si vysloužili obvinění z neslušnosti. Pachatel pak může být očerňován, veřejně snižován a slovně urážen jako bigotní, neucitlivý, ignorantský a – věřte nebo ne – netolerantní.

Tolerance se změnila: tolerujeme většinu přesvědčení, ale netolerujeme ty (nepřístupujeme k nim s úctou), kteří mají k některým přesvědčením – obvykle k těm politicky korektním – výhrady. Opačné názory jsou označovány za „vnucování svého názoru ostatním“ nebo dokonce za „nenávisť“ a jsou rychle umlčovány. Z „tolerance“ se stala netolerance.

Kdykoli jste obviněni z netolerance, vždy si vyžádejte definici. Pokud tolerance znamená neutralitu, pak nikdo nikdy není tolerantní, protože nikdo nikdy není neutrální vůči svým vlastním názorům. Tento druh tolerance je mýtus. Většina toho, co se dnes vydává za toleranci, není nic jiného než intelektuální zbabělost. Ti, kdo se ohánějí obviněním „netolerantní“, nejsou ochotni čelit opačným názorům.

Ježíš takovou manipulaci nepotřeboval a neměl o ni zájem. Řešil střety tak, jak přicházely, a zapojoval se do nich inteligentně, s důvě-

rou a milostí. Svým kritikům odpovídal pravdou, nikoli prázdnými obviněními z netolerance. A byl ochoten za své přesvědčení zaplatit cenu v tehdejší skutečně netolerantním světě.

Ježíš rozumí skutečné netoleranci lépe než kdokoli z nás, ne jako její pachatel, ale jako její oběť. Nakonec se však stal vítězem, nikoli obětí, a veškerou netoleranci porazil činem obětavé lásky.

Stand to Reason, www.str.org

ŽENSKÁ VÁLKA

Charles H. Spurgeon

Hospodin totiž vydá Síseru do rukou ženy. (Sd 4,9)

Poněkud neobvyklý text, ale možná jsou na světě duše, které mají dost víry na to, aby ho pochopily. Báarak, muž, ačkoli byl povolán do války, neměl příliš odvahy bojovat, ledaže by s ním šla Debora, a tak Hospodin rozhodl, že to bude ženská válka. Tím pokáral mužovu liknavost, získal pro sebe větší slávu a uvalil větší hanbu na nepřátele svého lidu.

Pán může stále používat slabé nástroje. Proč ne mě? Může použít osoby, které nejsou běžně povolány k významným státnickým úkolům. Proč ne tebe? Žena, která zabila nepřítele Izraele, nebyla žádná Amazonka, ale žena, která se zdržovala ve svém stanu. Nebyla řečníkem, ale ženou, která dojila krávy a vyráběla máslo. Nemůže si Pán použít kohokoli z nás, aby uskutečnil svůj záměr? Někdo může přijít do domu i dnes, stejně jako přišel Sísera do Jaelina stanu. Budiž nám dáno, abychom ho nezabili, ale zachránili. Přijměme ho s velkou laskavostí a následně mu předložme pozhnanou pravdu o spasení skrze Pána Ježíše, našeho velkého Zástupce, a naléhejme na příkaz „Věř a žij“. Kdo ví, zda nějakého zatvrzelého hříšníka evangelium nezabije ještě dnes!

MOC A SLÁVA EVANGELIA

Jaroslav Kernal

Věřohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu: Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Já k nim patřím na prvním místě, avšak došel jsem slitování, aby Ježíš Kristus právě na mně ukázal všechnu svou shovívavost jako příklad pro ty, kteří v něho uvěří a tak dosáhnou věčného života. Králi věků, nepomíjejícímu, neviditelnému, jedinému Bohu buď čest a sláva na věky věků. Amen. (1Tm 1,15–17)

Před námi je nejdůležitější zpráva všech dob. Zpráva, která svým významem, svou naléhavostí, svou závažností, jednoduchostí, krásou, mocí i svou dobrotou předčí jakoukoliv jinou zprávu v tomto světě. Evangelium je odpovědí na otázku hříchu, je odpovědí na všechny problémy našich životů, evangelium je odpovědí na problém světa kolem nás, evangelium je dostatečnou odpovědí na prázdnotu lidské duše, je to dobrá zpráva, která přináší uspokojení, odpočinutí, radost, pokoj – a to ne jenom na chvílku, ale navěky.

Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky! To je evangelium. Takhle jednoduché je evangelium. Milá duše, která jsi obtížena hříchem, tady je dobrá zpráva pro tebe – Kristus Ježíš přišel zachránit hříšníky. Není žádný hřích, na který by Kristus nestačil. Právě do tohoto místa směřuje Pavel se svou argumentací – toto je vyvrcholení celé první kapitoly. Evangelium je vrcholem, je vítězstvím nad hříchem, je vysvobozením z moci smrti i z moci zákona. Je odpovědí na vyučování falešných učitelů v Efezu, kteří se zabývali bájemi a rodokmeny, kteří chtěli znovu uvést křesťany do otroctví zákona. Ale jenom Kristus zachraňuje hříšníky. Evangelium je dílem Boží milosti, je to Boží moc ke spasení pro každého, kdo věří. Kdyby nebylo evangelia, nemělo by smysl, aby Pavel pokračoval v dopise Timoteovi. Kdyby nebylo evangelia, kazatelé Mojžíšova zákona by mohli dál uvádět lidi poddanosti zákonu. Kdyby nebylo evangelia, hřích by

stále vládl nad životy lidí – ale evangelium to vše mění. Ježíš Kristus přišel, aby zachránil hříšníky!

Pavel říká, že to slovo je věrohodné a zaslouží si plného souhlasu – slovo evangelia je naprosto jisté a pevné. Slovo evangelia je nezpochybnitelné – důkazem jsou proměněné životy křesťanů. Proto si zaslouží plného souhlasu. Bůh před stvořením světa připravil evangelium, po stvoření světa hned prvním lidem zaslíbil evangelium, a když se naplnil stanovený čas „poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny“ (Ga 4,4–5). Nyní Bůh dosvědčuje evangelium jak ve svém Slově, tak v životech těch, kdo byli z Boží milosti zachráněni skrze víru v Pána Ježíše Krista. Evangelium je naprosto věrohodné – Ježíš Kristus přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Sám Ježíš to dosvědčuje, když mluví s celníkem Zacheem, protože říká, že „Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo“ (Lk 19,10). Apoštolové to dosvědčují znovu a znovu. Petr napsal, že „Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu“ (1Pt 3,18). Kristus dal svůj život za nás. Vykoupil nás tím, že se za nás obětoval. Vzal na sebe naše hříchy a byl kvůli nim potrestán místo nás. To je dílo evangelia, to je dílo Boží milosti. Kristus udělal všechno a na kříži zvolal: „Je dokonáno!“ Evangelium není *nabídkou* ke spasení, ale evangelium je *mocí* ke spasení. Kristova oběť zachraňuje. Proto mluvíme o evangeliu, o dobré zprávě. Už k tomu není co dodat. Kristus udělal všechno. Přišel zachránit hříšníky.

Pavel dodává, že on patří k hříšníkům na prvním místě, doslova je prvním z hříšníků. Bůh na něm ukazuje svou milost. Jak? Je příkladem pro všechny, kdo uvěří. V čem je Pavel příkladem? V tom, že není hřích, který by nemohl být odpuštěn, v tom, že Boží milost je větší než lidská zkaženost, že milost přemáhá hřích. Pavel je příkladem Boží dobroty, je příkladem velikého milosrdenství a slitování. Pronásledovatel církve, rouhač a násilník došel slitování a stal se služebníkem Božím – je příkladem veliké Boží milosti.

Možná vás někdy trápí velikost vašich hříchů a máte pocit, že takové hříchy jako jsou ty vaše, nemůže Bůh nikdy odpustit. Moji milí, nenechte se oklamat takovou ďábelskou lží! Ježíš Kristus přišel,

aby zachránil hříšníky. Není hřích, na který by nestačila Kristova oběť, není hřích, za který by Kristus nezaplatal u těch, kdo mu věří, kdo se svěřili do jeho rukou, kdo se spolehli na jeho oběť. Všimněte si, že Pavel je příkladem pro ty, kdo uvěří v Krista. Jak můžete dosáhnout věčného života? Jenom skrze víru je možné dojít věčného života. Znovu to Pavel zdůrazňuje v kontrastu k vyučování zákona – zákon nebyl určen k tomu, aby přinesl život, aby někoho zachránil. Zákon nemá moc někoho zachránit. Jedině milost zachraňuje. Boží milost, která se stala v Kristu Ježíši – že Slovo se stalo tělem, že Kristus přišel na svět zachránit hříšníky. Každý hříšník, který uvěří v Krista, dosáhne věčného života. Kdo věří, nebude souzen, ale už je zachráněn, ale kdo nevěří, už je odsouzen, protože neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího (J 3,18). Milostí jste spaseni skrze víru (Ef 2,8). Není to skrze zákon, není to skrze zachovávání skutků zákona, nejste spaseni ze skutků, aby se nikdo nemohl chlubit, ale kdokoliv je zachráněn, je zachráněn jedině z milosti Boží skrze víru v dokonané dílo Pána Ježíše Krista. Proto také Pavel nemůže jinak než chválit Boha.

„Králi věků, nepomíjejícímu, neviditelnému, jedinému Bohu buď čest a sláva na věky věků. Amen“ (1Tm 1,17). Pavel přemýšlel o evangeliu a to ho vedlo ke chvále, k úžasu a k nadšení. Co jiného také dodat k tak nádherné a dobré zprávě, jakou evangelium bezesporu je. Jestliže rozumíme evangelium, a čím více rozumíme evangelium, nemůžeme než znovu a znovu vzdávat Bohu chválu a za milost, která se nadmíru rozhojnila. Vděčnost bude naplňovat naše srdce, čím více uvidíme, že Kristus Ježíš přišel zachránit hříšníky. Vděčnost je přímým důsledkem evangelia a víry v něj. Jestliže nemůžete vzdávat Bohu chválu za jeho milost a dobrotu, kterou nám zjevuje v evangeliu, potom je dost možné a pravděpodobné, že vaše srdce ještě nebylo proměněno Boží milostí, že ve skutečnosti ještě nerozumíte evangelium, že ještě žijete ve svých hříších, v temnotě a bez života, který dává Kristus skrze víru v něj. Jak jste na tom? Věříte v Krista? Naplňuje evangelium vaše srdce a váš život vděčností a chválou? Vzdáváte Bohu stále chválu v údivu nad tím, že Kristus Ježíš přišel zachránit konkrétně vás?

Když Pavel přemýšlel o evangeliu, dostal se až na samotnou hranici věčnosti. Podívejte se na tu chválu! Podívejte se, jak oslovuje Boha!

Nesmrtelný Bůh budiž bez přestání a bez konce chválen a veleben za spasení, které přinesla Kristova oběť. Pavel děkuje Bohu za to, že obětoval svého milovaného syna, že před věky připravil evangelium o spasení z milosti skrze víru. Kristus byl vyhlédnut jako beránek před stvořením světa (1Pt 1,20), což ukazuje na to, že Adamův pád není náhodou ani nehodou, ale vždy byl součástí Božího plánu. Bůh připravil plán spasení a tento plán zahrnoval i hřích. Bůh není tvůrcem hříchu, ale Boží plán je o řešení hříchu. Bůh před stvořením světa připravil lid vyvolený z milosti (Ř 8,28; Ef 1,3), aby skrze víru v evangelium – ať již zaslíbené v době od stvoření světa až do Kristova příchodu, nebo naplněné, v době po Kristově kříži, měli život věčný. Bůh předem určil prostředek spasení – milost, i způsob, jak člověk může mít podíl na evangeliu – jediné vírou. Bůh všechny tyto věci připravil, všechno pečlivě naplánoval, a všechno také do posledního detailu vede a řídí. Proto Pavel volá: „Králi věků!“ Bůh kraluje. Bůh vládne nad časem i nade všemi věky. Bůh je jediným králem i v tomto nynějším čase. Bůh je neviditelný a nepomíjející, Bůh je jediný Bůh, a tento Bůh je Králem, kraluje nyní i navěky.

Jemu buď čest a sláva. Bohu patří všechna sláva i všechna čest. Bůh je Bohem slávy (Ž 24,7-10), a evangelium tuto jeho slávu zjevuje, protože zjevuje Ježíše Krista. Kristus je odleskem Boží slávy a výrazem Boží podstaty (Žd 1,3) a evangelium je o tom, že Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Evangelium zjevuje Boží slávu. To jednoduché a prosté evangelium, které je Boží mocí ke spasení hříšníků, je nádherným zjevením Boží slávy. Kvůli evangeliu patří Bohu také všechna čest. Proč? Protože evangelium zjevuje také Boží spravedlnost. „Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: ‚Spravedlivý z víry bude živ‘“ (Ř 1,17). Bůh je dokonale spravedlivý a evangelium zjevuje tuto jeho spravedlnost. Odsoudil svého milovaného Syna, abychom my mohli žít skrze víru v něj. Bůh je svatý, je světlo a není v něm nejmenší tmy. Naplnil svůj plán velmi jednoduchým způsobem – poslal svého syna, aby byl obětí smíření za naše hříchy (1J 4,10). Spravedlnosti bylo učiněno zadost – na lidském těle byl odsouzen hřích, aby hříšníci, kteří uvěří v Krista, dosáhli věčného života. Svatý Boží syn byl třetího

dne vzkříšen z mrtvých, protože smrt ho nemohla udržet ve své moci – byl totiž svatý. Ačkoliv na sebe vzal lidské tělo, nikdy se neprohřešil ani skutkem ani slovem ani myšlenkou, motivem, pocitem, ničím! Proto ho smrt nemohla udržet ve své moci a musela ho vydat.

Jan ve Zjevení 7,9–12 viděl tak veliký zástup, že „by ho nikdo nedokázal sečíst, ze všech ras, kmenů, národů a jazyků, jak stojí před trůnem a před tváří Beránkovou, oblečení v bílé roucho, palmové ratolesti v rukou. A volali velikým hlasem: ‚Díky Spasiteli, Bohu našemu, sedícímu na trůnu, a Beránkovi.‘ A všichni andělé se postavili kolem trůnu, kolem starců i těch čtyř bytostí a padli před trůnem tváří k zemi, klaněli se Bohu a volali: ‚Amen! Dobrořečení i sláva a moudrost, díky a čest i moc a síla Bohu našemu na věky věků. Amen!‘“ I my se musíme připojit k této chvále – už nyní. Jste-li v Kristu, jste-li Kristovi, budete jednoho dne součástí tohoto nespočetného zástupu a budete volat slova chvály. Ale jste-li Kristovi, už nyní musíte s radostí, s vděčností, s láskou, s horlivou touhou a ochotou volat podobná slova, žasnout nad Boží milostí, nad evangeliem Krista Ježíše, a ve víře vzdávat chválu našemu Bohu sedícímu na trůnu a Beránkovi.

PORUŠENÉ SVĚDOMÍ

John Flavel (c. 1630-1691)

Duch člověka je stvoření velmi citlivé, vnímavé a plaché: oko těla není tak citlivé na dotek, nerv těla není tak citlivý, když se do něj píchne, jako je duch člověka při sebemenším dotyku Božího rozhořčení. „Ducha ubitého kdo unese?“ (Př 18,14). Jiné vnější rány na těle způsobené buď člověkem, nebo Bohem jsou snesitelné, ale to, co se bezprostředně dotýká lidského ducha, je nesnesitelné. Kdo to může snést nebo vydržet?

A jako má lidský duch nejjemnější a nejvybranější smysl pro utrpení, tak má obrovskou schopnost přijmout a vpustit do sebe plnost úzkosti a utrpení. Je to velká nádoba, nazývaná nádobou hněvu „určená k záhubě“ (Ř 9,22). Velká kapacita duše je vidět v tomto: není v moci všech tvorů na světě, aby ji nasýtili a naplnili! Může vypít, jak říkáme, všechny řeky stvořeného dobra, a přesto její žízeň nehasí ani takovýto proud, ale naopak stále volá: „Dej, dej!“ (Př 30,15). Nic než nekoňný Bůh nemůže utišit a ukojit její chuť a dychtivou žízeň.

A stejně jako je schopna a může přijímat více dobra, než je ve všech tvorech, je schopna i většího utrpení a strasti, než jí mohou způsobit všichni tvorové. I kdyby se všechny živly, všichni lidé na zemi, ano i všichni ďáblové a zatracenci v pekle spikli a spojili se v úmyslu mučit člověka, přesto, když vše vykonají, je jeho duch schopen dalšího stupně mučení - mučení, které ho přesahuje tak, jako přesahuje skřípec tvrdé lůžko nebo meč v jeho útrobách přesahuje škrábnutí špendlíkem. Ďáblové jsou sice vykonavateli trestu a mučiteli zatracených, ale kdyby to bylo vše, co jsou schopni vytrpět, byla by muka zatracených poměrně mírná a šetrná vzhledem k tomu, jací skutečně jsou. Ach, ta rozsáhlost lidského porozumění - co všechno nepojme do své obrovské kapacity!

K tomu ještě připočtete, že duše zatracenců mají všechny ty city, nyní pohroužené do hlubokého a věčného spánku, jejichž projevy by jim mohly ulevit, neboť by zbavily jejich duše alespoň části jejich utrpení, a také všechny ty vášně, které se v nich důkladně a navždy probudily a které jejich muka ještě zhoršují. Pocity radosti, rozkoše

a naděje jsou v nich ochromeny a uloženy k tvrdému spánku, aby se již nikdy neprobudily k činnosti. V Písmu se o jejich naději říká, že pohasne, tj. že zanikne tak, že po smrti už po celou věčnost nebude nijak působit. Působení kterékoli z těchto citů by bylo jako chladivý víchř nebo osvěžující pramen uprostřed jejich muk. A stejně jako jsou tyto city uspané, tak jsou jejich žádosti oživeny a úplně probuzeny, aby je trápily – probuzeny tak, že už nikdy neusnou. Lidské duše jsou na tomto světě někdy pohnuty a vyděšeny Božími skutky nebo pruty, ale vzápětí opět usnou a na všechno zapomenou; ale na onom světě budou oči jejich duší neustále bdělé, aby viděly a zvažovaly svou bídu; jejich chápání bude jasné a nadmíru ustrašené; jejich myšlenky pevné a rozhodné; jejich svědomí činné a účinné; a tím vším se jejich schopnost přijmout co nejuplněji svou bídu rozšíří až do krajnosti.

Boží hněv, rozhořčení a pomsta vylité jako spravedlivá odplata za hřích na rozsáhlé duše zatracených jsou hlavní součástí jejich utrpení v pekle. Duše zatracených pojmou více utrpení, než jim mohou způsobit všichni tvorové. Když duše trpí rukou člověka, může být její utrpení způsobeno buď skrze trápení těla, nebo i přímo, přesto se však jedná jen o lehkou ránu, kterou může ruka tvora uštědřit. Když však má co do činění s Bohem, který vykonává odplatu za hřích, a to přímo, tato rána ubíjí ducha člověka, jak je to vyjádřeno v Žalmu 88,17.

Tělo je oděvem duše. Většina šípů vystřelených na duši v tomto světě se jen zabodne do oděvu, tj. zasáhne vnějšího člověka; v pekle je však duch člověka oním bílým místem, na které střílí sám Bůh. Všechny jeho šípy s jedem zasahují duši, která je po smrti obnažená a nahá, aby byla zraněna jeho rukou. Po smrti se duše každého hříšného člověka okamžitě dostane do rukou živého Boha. „Je hrozné upadnout do ruky živého Boha“, říká apoštol (Žd 10,31). „Jejich trestem bude věčná záhuba ‚daleko od Pána a slávy jeho moci‘“ (2Te 1,9). Nejsou vydáni svým bližním, aby je potrestali, ale Bůh to udělá sám a jejich potrestáním oslaví svou moc i svou spravedlnost. Boží hněv leží bezprostředně na jejich duchu, a to je onen žár ohně, který stráví Boží odpůrce (Žd 10,27) – oheň, který olizuje samotného ducha člověka. Kdo zná sílu jeho hněvu (Ž 90,11)? Jak je to nesnesitelné, můžete trochu odhadnout z výroku proroka Nahuma: „Hory se před ním třesou, pahorky se zmítají,

země před jeho tváří se vzdouvá, svět a všichni, kteří na něm bydlí. Kdo odolá jeho hroznému hněvu? Kdo obstojí před jeho planoucím hněvem? Jeho rozhořčení sálá jak oheň, skály se před ním drolí“ (Na 1,5–6).

A jako by slova hněv a rozhořčení nebyla dostatečně ostrá, mluví se o planoucí zuřivosti a pomstě, což jsou slova označující nejintenzivnější stupeň Božího hněvu. Jeho moc má být totiž oslavena ve zničení jeho nepřátel, a proto to učiní zcela záměrně. Nyní je bere do svých rukou. Žádné stvoření nemůže k duši přistoupit bezprostředně: to je Boží výsada. Nyní s ní musí jednat v prchlivosti a vylévá na ni svou pomstu. „Obstojí tvá odvaha, budeš jednat rozhodně ve dnech, kdy proti tobě zakročím?“ (Ez 22,14). Běda! Duch se třese a umírá pod tímto náporem. To je peklo pekel.

Jak žalostné výkřiky a nářky jsme slyšeli od nejdražších Božích dětí, když jejich duše zde v tomto světě zkropilo jen několik kapek Božího hněvu! Není však vůbec možné srovnávat Boží hněv a otcovskou kázeň duší jeho dětí s rozhořčením, které Bůh vylévá od počátku pomsty na své nepřátele.

Samotný duch zatraceného člověka se stává sám sobě trýznitelem rozmanitými a působivými úkony svého vlastního svědomí, které jsou zvláštní součástí jeho trápení na onom světě. Svědomí, které mělo hříšníka na zemi omezovat, se v pekle stává bičem, který musí bičovat jeho duši. Žádná schopnost ani síla vlastní duši člověka k tomu není tak vhodná a způsobilá jako jeho vlastní svědomí. Co dříve bývalo sídlem a středem všech vin, se nyní stává sídlem a středem všech muk. Všem, kdo o tom náležitě uvažují, je pozastavení jeho mučivé moci na tomto světě záhadou a zázrakem. Kdyby totiž Pán nechal hříšníkovo svědomí, aby se na něj vrhlo s hněvem uprostřed jeho hříčů a rozkoší, jistě by ho to uvrhlo do pekla na zemi, jak to vidíme na strašlivých případech Jidáše, Spiry a dalších. Obecně však nad nimi v tomto životě drží svou zdrženlivou ruku a nechává je klidně spát s tím, že se jejich vrčící nebo zjitřené svědomí uvelebí vedle nich jako ospalý lev a nechá je na pokoji.

Ale sotva je duše bez Krista vyvržena z těla a uvržena do pekla na věčnost k Božímu soudu, svědomí je probuzeno a přivedeno k zuřivému hněvu, který se už nikdy neutiší. Nyní sužuje a mučí nešťastnou duši s maximální účinností a intenzitou. Už jen to, že svědomí hříšníka na

tomto světě předvidá a očekává hněv, způsobuje, že těžce dýchající hříšník uléhá s tváří bílou jako křída, s roztřesenými údy a v hrůze je zaléván studeným potem, jako již by byl v pekle. Ale to všechno je jenom jako orosení kamenů před velkým deštěm. Působení svědomí (zvláště v pekle) je rozmanité, intenzivní a strašné, když si uvědomíme, co všechno ví, jaká jsou jeho obvinění, obžaloby, odsouzení, výčitky, zahanbení a děsivá očekávání.

1. Svědomí zatracených si vybaví hříchy spáchané na tomto světě a znovu si je připomene. Vždyť co jiného je svědomí než rejstřík nebo kniha záznamů, v níž je každý hřích zapsán na svém místě a ve svém pořadí! Tento úkon svědomí je zásadní pro všechny jeho další úkony: nemůže nás totiž obvinít, odsoudit, pokárat nebo zahanbit za to, co se mu ztratilo z paměti a co si neuvědomuje. „Synu, vzpomeň si,“ řekl Abraham boháčovi uprostřed jeho muk. Tato vzpomínka na minulé hříchy, minulé milosrdenství, minulé příležitosti, ale zejména na naději, která byla minulé a odešla s nimi a už se nikdy neobnoví, je jako onen oheň, který nerozdmýchal (o němž mluví Sófar) a který ho pohltí, nebo blesk, který pronikne jeho žlučí (Job 20,25–26).

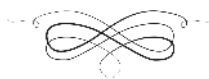
2. Obviňuje a obžalovává zatracenou duši. Jeho obvinění jsou domácí, pozitivní a zcela zjevná. Tisíc soudem uznaných a nezpochybnitelných svědků nemůže žádný bod potvrdit více, než to dokáže jeden svědek v lidském nitru (Ř 2,15). Usvědčuje a zavírá ústa a zanechává člověka bez jakékoliv výmluvy či ospravedlnění. Spravedlivé a oprávněné jsou Boží soudy nad tebou, říká svědomí. V celém tomto oceánu bídy není ani kapka křivdy nebo bezpráví. Boží soud je podle pravdy.

3. Odsuzuje, a to strašlivým rozsudkem, a zároveň obviňuje i dosvědčuje. Podporuje a schvaluje Boží rozsudek a odsouzení (1J 3,21), takže každý, kdo sám sebe ničí, bude sám sebe soudit. To je nejdůležitější část jejich utrpení.

4. Výčitky svědomí v pekle jsou strašné a nesnesitelné. Nebudeme-li činit pokání, budeme neustále skřípat zuby a odsuzovat své šílenství, svévoli a tvrdohlavost, neboť jsou příčinou všeho toho věčného utrpení, které jsme si sami vylili na svou hlavu! Co je to jiného než potírání rány solí a octem? Této trýzně se svatý Job bál, a proto se rozhodl, že vším, co je v něm, tomu zabrání: „Mé srdce [tj. svědomí] nebude mě hanět

za žádný můj den“ (Job 27,6). Ach, ústrky a posměšky svědomí jsou krutými ranami a šlehy na duši!

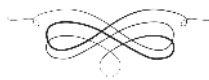
5. Hanba svědomí přináší nesnesitelná muka. Stud pramení z hanebnosti odhalených činů. Kdyby se tajné špinavosti některých lidí na tomto světě jen zveřejnily, byli by zahanbeni. Jaké to tedy bude, až se vše po tomto životě otevře, což se stane, a jejich vlastní svědomí je zahrne hanbou? Nejen že se jim vysměje Bůh (Př 1,26), ale i jejich vlastní svědomí.

SVĚDOMÍ VŠE ODHALÍ

Richard Sibbes (1577–1635)

Neměli bychom hřešit v naději, že se nám to podaří utajit. I kdybys to zatajil před všemi ostatními, můžeš to zatajit před vlastním svědomím? Jak někdo dobře řekl: „Co je ti platné, že nikdo neví, co jsi udělal, když to víš sám? Co prospěje tomu, kdo má svědomí, které ho obviňuje, že nemá nikoho, kdo by ho obvinil, kromě sebe samého? Sám sobě je tisícem svědků.“ Svědomí není soukromým svědkem. Je to tisíc svědků. Proto nikdy nehřešte v naději, že to bude utajeno. Je lépe, aby to věděli všichni lidé, než abys to věděl ty sám. Vše bude jednou zapsáno na tvém čele. Svědomí bude mluvit. Nemůže-li mluvit pravdu nyní, neboť bylo v tomto životě podplaceno, bude mít tuto moc a schopnost v životě budoucím. Nikdy proto nehřeš v naději, že to zatajíš. Svědomí je svědek. Svědka máme v sobě, a jak říká Izajáš: „Naše hříchy svědčí proti nám“ (Iz 59,12). Je marné hledat utajení. Svědomí vše odhalí.

JAK VYPADÁ VĚRNÉ KÁZÁNÍ

Eric Davis

Věrné biblické kázání není vždy snadno k nalezení. V některých církvích se Bible sotva otevírá, natož aby se z ní kázalo. A i když se káže, jak můžeme vědět, že to, co se děje, je podle Božích měřítek věrné a užitečné? Věci jako naše pocity nebo například zaplněné lavice nejsou dobrým barometrem.

V následujícím textu uvedeme několik podnětů, kde začít. Nejedná se o vše, co odpovídá biblicky věrnému kázání, ale o několik věcí, na které bychom se měli zaměřit vždy, když se otevírá Bible a káže se:

1. Úplné podřízení se Bibli

To, co apoštol přikázal Timoteovi a všem, kdo budou později stát na kazatelně, je docela jednoduché: „Hlásej slovo“ (2Tm 4,2). „Slovo“ je souhrn toho, co nám Bůh daroval jako Písmo.

Biblický pojem „kázat“ pochází z role keryxe neboli „hlasatele“. Jeho úkol byl jednoduchý: v podřízenosti vůči pánu, který ho vyslal, z jeho pověření a v jeho autoritě předávat poselství, které nepochází od něj a předávat ho aniž by bylo jakkoli změněno. Byl pouze výkonným nástrojem a mluvčím svého pána, pověřeným předat poselství přesně tak, jak je přijal. Zvěstovatel/kazatel dával najevo svou podřízenost svému pánovi tím, že zvěstoval jeho poselství.

Tak je tomu i s kázáním Bible.

Protože je kazatel Božím služebníkem, uvědomuje si, že se musí podřizovat každému Božímu slovu. Je služebníkem textu.

Obsah kázání by tedy měl ukazovat podřízenost textu Písma. Mělo by být jasné, že věci jako osnova, vysvětlení, ilustrace a aplikace jsou odvozeny z textu. Všechny použité příběhy a ilustrace nejsou v centru pozornosti, ale záměrně slouží textu, a ne naopak.

Užitečné kázání bude mít obsah, který zároveň zapadá do širšího kontextu Bible. Bude v souladu s hlavními teologickými tématy spásy

(např. Boží svrchovanost, svrchovaná milost, zkaženost člověka, Boží sláva a nadřazenost, osoba a dokonané dílo Krista).

A konečně, věrné kázání bude prokazovat duchovní podřízenost textu. Někdy kazatel ukazuje, jak byl osobně usvědčen z hříchu na základě daného textu Božího slova.

2. Vyhýbání se bezcílnému bloudění

Biblické kázání je jako výlet se skupinou turistů po majestátní horské krajině. Co se týče výletu, průvodce trasu dobře zná. Sám ji prošel, pomalu, pečlivě a pozorně. Vyzkoušel si různé cesty, na kterých se potýkal s různými překážkami. Možná několikrát zabloudil, ale nakonec našel cestu. A nemá zájem vytvářet na trase nové orientační body a geografické prvky, ale jednoduše a nadšeně upozorňuje na již existující prvky. V některých oblastech se může pohybovat rychleji a v jiných pomaleji, přičemž dodržuje jasně vyznačený začátek a konec túry.

Tak je tomu i v kázání. Když kazatel otevře Slovo, identifikuje rysy textu. Věci, jako jsou body osnovy kázání, se podobají oněm významným uzlům a orientačním bodům při pěší túře. Kazatel je nevytváří, ale pouze identifikuje krásu toho, co je v textu, a zároveň věci uzavírá, přesunuje se k dalšímu bodu a tak dále. Po celou dobu mají posluchači, stejně jako ti, kteří jsou vedeni na túře, určitou představu o tom, kam jdou. A jako v každé krásné horské krajině bychom mohli i v biblickém textu pokračovat dál a dál. Je nevyčerpatelný. Ale celek procházíme po menších, lépe zvládnutelných kouscích, abychom co nejméně vynechali a co nejvíce získali.

3. Důkaz, že se nechal vést jinými věrnými vykladači

Kázání bude často obsahovat slova a moudrost zkušenějších svatých, kteří prošli daný biblický text před ním. Poznáte, že strávil čas čtením dobrých komentářů k dané pasáži. Kazatel ví, že moudrost se u něj nenarodila. Chce znát názory mužů, kteří, ač mrtví, mluví. Protože kazatel nemá zájem být nejchytřejším člověkem ve své studovně, obklopuje se komentáři od mužů s titánským nadáním a vhledem a stojí na jejich ramenou, aby získal lepší vhled do Písma.

4. Prohloubení porozumění posluchače

Kázání by obvykle mělo být srozumitelné. Často se však stává, že kazatel musí některé koláčky umístit na vysokou policičku a možná také i mimo dosah posluchačů. Protože kázání je výkladem slov našeho nekonečného Boha, dává to smysl.

Kázání tedy může způsobit jisté intelektuální nepohodlí. Jste nuceni přemýšlet, dělat si poznámky a zapsat si několik bodů k dalšímu zkoumání. Kázání nutně vybízí k dalšímu studiu. Možná se budete muset kazatele zeptat na nějaké dobré knihy o systematické teologii a komentáře a sami si vyhledat termíny a fráze. Váš slovník, a tedy i uctívání, by se měly obohatit. Trocha máchání krumpáčem ve vlastním čase přinese velkou odměnu, a to jak při soukromém studiu, tak při dalším sezení pod věrným kázáním.

5. Zaměření na Slovo, ne na jiná slova.

Opět platí, že každý kazatel má pověření: „Hlásej slovo“ (2Tm 4,2). To znamená, že obsah věrného kázání není proměnný, ale navždy pevně daný 66 knihami Písma. Otázka „Co se má kázat?“ je vymezena od Genesis až po Zjevení.

Proto by kázání nemělo být založeno na věcech typu: „Ježíš ke mně promluvil“, „Bůh mi dal sen/vidění“ nebo „Bůh mi řekl“. To by bylo jako domněnka horského průvodce, že by mohl ke stávající krajině přidat horu nebo řeku. Ba co víc, takový přístup je v rozporu s prostým příkazem „hlásat slovo“, protože přidává věci mimo 66 knih Písma, a tedy ne „Slovo“.

6. Vyzdvihování Boha, ne kazatele

Protože obsahem kázání je „Slovo“, je zcela jasné, kdo je hvězdou představení, když kazatel vystoupí na kazatelnu. Způsob, jakým si kazatel zachovává své výsadní postavení služebníka, je ten, že se při biblickém výkladu podržuje Slovo.

Jako pastýři jsme povoláni kázat výkladová kázání, abychom mohli každý týden vstát, otevřít Slovo a zmizet pod jeho textem. To je to, co dělá služebník. V podřízenosti svému pánovi pracuje tak usilovně, jak je to jen možné, aby svou vlastní prací ukázal na něj. Čas na kazatelně tedy není náš čas. Není to naše show. Není to naše vystoupení. Je to Boží vystoupení, k Boží slávě, skrze Boží slovo, pomocí nástroje ztělesněného Božím služebníkem. Ať už jde o obsah nebo způsoby, pokud si kazatel vytvořil svou vlastní show zaměřenou na něj, pak je tu problém. Je něčím, co má blíže k baviči nebo umělci. Kazatel není povolán k tomu, aby byl výjimečný, ale aby byl věrný.

7. Ochota urazit, pokud je to nutné

Když Bůh daroval lidem Bibli, nebylo jeho úmyslem jim lichotit. Na to je příliš svatý a milující. Jestliže Ježíš říká věci jako: „Jestliže tedy vy, ač jste zlí ...“ (Mt 7,11), nebo „... řekněte: „Jme jenom služebníci““ (Lk 17,10), pak můžeme s jistotou říci, že nám studium Písma někdy nutně zvedne tlak.

Kazatel, který je povolán ke kázání slova, nemůže s textem hrát na přeskakovanou. Nakonec se stejně objeví verš, který nám podrazí nohy.

Cílem věrného kázání však není ani urazit, ani se urážce vyhnout. Cíl je mnohem vyšší a jednodušší: rozkrýt každý verš.

8. Hluboká starost o přítomné posluchače

Kazatelovo vlastní srdce je propojeno se srdci lidí v místním sboru. Nemůže si pomoci. Někdy je to pro něj ohromující i matoucí. Ale právě tak Bůh kazatele stvořil, aby mohl věrně kázat.

Jeho láska, kterou mu dal Bůh, podbarvuje jeho kázání tisícerými způsoby. Bolí ho hříchy lidí. Rmoutí ho jejich netečnost. Skličuje ho lidská zatvrzelost. Trápí se s nimi v jejich zkouškách. Je nadšený, když činí pokání. Těší ho jejich posvěcení. Hřeje ho jejich radost. A samotná existence a přítomnost lidí ho dojíhá. Každou neděli to z něj tryská v podobě biblického kázání.

Puritán John Owen ze 17. století řekl: „Kázání se nedělá s pohledem upřeným na kázání, ale s oběma očima upřenými na lidi a celým srdcem

na Boha.“ (Beeke & Jones, *A Puritan Theology*, s. 708). Podobně mluvil i Thomas Brooks: „Kazatelé musí k lidu mluvit tak, jako by žili v srdci lidu; jako by jim říkali o všech jejich potřebách, o všech jejich cestách, o všech jejich hříších a pochybnostech“ (tamtéž, s. 709).

9. Častá výzva k odvrácení se od hříchu

Bible je z velké části příběhem hříchu. Hřích zaujímá všechno místo mezi prvními dvěma a posledními dvěma kapitolami Písma. A co víc, slovo „hřích“, „přestupek“ nebo „nepravost“ se v Bibli vyskytuje více než 1100krát ve více než 900 verších. Vzhledem k tomu, že obsahem věrného kázání je Bible, pak se hřích prostě bude vyskytovat často. Musíme to očekávat. Ve skutečnosti, pokud se neobjevuje často, musíme se ptát, zda daný kazatel káže Slovo. Kazatel těžko může být vůči Bibli poctivý a vůči posluchačům dobrý, pokud často nekáže o hříchu.

Nekáže však o hříchu, aby lidi bičoval, ale aby je získal. Stejně jako apoštol Pavel sténá a volá: „Znovu vás v bolestech rodím, dokud nebudete dotvořeni v podobu Kristovu“ (Ga 4,19). Kazatel mluví o hříchu, ale zároveň naléhavě žádá lidi, aby se od něj odvrátili.

10. Častá výzva k přijetí Ježíše Krista

Jednou z mála věcí, která je v Písmu významnější než hřích, je Spasitel. Poselstvím Bible je proto dobrá zpráva o Božím milosrdenství k hříšníkům skrze Ježíše Krista. Každá stránka Písma naplňuje portrét osoby a dokonaného díla Ježíše Krista. Proto je třeba ho vyložit v plném rozsahu.

Užitečné kázání pak bude z velké části sloužit k tomu, aby Krista vyneslo na trůn. Nebo lépe řečeno, bude vrhat světlo na Krista, který již na trůnu je. Biblické kázání ukazuje Krista jako Boha, Krista věčného, Krista vtěleného, Krista uzdravujícího, Krista moudrého, Krista jako našeho zástupce, Krista ukřižovaného, Krista vzkříšeného, Krista Pána, Krista jako naši spravedlnost, Krista jako vykupitele a spasitele, Krista jako soudce a Krista jako krále. Jak napsal Richard Sibbes: „Kázání je vůz, který vozí Krista nahoru a dolů po tomto světě“ (tamtéž, s. 706). A protože věrné kázání vozí Jeho Veličenstvo nahoru a dolů po světě, kazatel

nemůže než prosit hříšníky, aby k němu přišli, objali ho, poklonili se mu a následovali ho. Právě tímto kázání slouží jednomu ze svých nejušlechtlejších účelů.

Tento výčet není posledním slovem o věrném biblickém kázání. Pokud však kázání obsahuje tyto věci, můžete si být jisti, že je to dobrý začátek v uctívání Boha a službě posluchačům.

HLAD PO BOŽÍM SLOVĚ

Jan Rosacius Hořovský (1581–1632)

Hlad po Božím slově je mnohem strašnějším Božím trestem než hlad tělesný. Neboť těm, kteří trpí fyzickým hladem, ale přitom mají Boží slovo a živou víru, tento tělesný hlad nijak neuškodí na duši. To dosvědčuje sám Pán (J 5,24): „Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.“ Ale kde je hlad duše, tam není Boží slovo ani víra, která je ze slyšení (Ř 10,17). A i kdyby takový člověk oplýval všemi dobrými časnými věcmi, jeho duše nemůže být tím časným chlebem zachráněna před věčnou smrtí a přivedena ke spasení. „Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět?“ (Mt 16,26). Ale nejhorší zlo je, když přijde obojí hlad, tělesný i duchovní, neboť potom lidé docházejí od časného hladu a nouze k věčnému hladu, žízni a nouzi. A od toho nás, milostivý Bože, rač uchránit.

Tento hlad po Božím slově potom Pán Bůh dopouští kvůli nevděčnosti za Boží slovo (2Te 2,10–11), protože lidé „nepřijali a nemilovali pravdu, která by je zachránila. Proto je Bůh vydává do moci klamu, aby uvěřili lži.“ Proto nepohrdejme pravdou, ale přijímejme ji s vděčností, abychom kvůli své nevděčnosti nemuseli trpět hladem po Božím slově a neskončili nakonec ve věčném zahynutí.

BIBLICKÉ USPOŘÁDÁNÍ A SPRÁVA CÍRKVE

– jk –

Minule jsme si ukázali tři tradiční způsoby uspořádání církve a správy, tedy způsoby, jak je církev vedená, spravovaná. Tato tradiční uspořádání jsou vždy hierarchická bez ohledu na to, že se křesťané hlásí k takzvanému všeobecnému kněžství věřících. Jsou-li všichni křesťané kněžími Krále, královským kněžstvem (1Pt 2,9, Zj 1,6), neexistuje nic takového jako duchovní a laici, nebo ordinovaní a neordinovaní služebníci, protože všichni jsou služebníky, všichni jsou kněžími, všichni mají přístup k Bohu. Jediný rozdíl, o němž můžeme mluvit, je rozdíl ve zralosti. Jan v této souvislosti zmiňuje děti, mládence a otce (1J 2,12–14). Takto Boží slovo přistupuje také k vedení církve.

Písmo nás v otázce uspořádání a vedení církve nenechává na pochybách, není nijak nejasné ani nejednoznačné. Lidská hříšnost v kontextu dvou tisíc let historie církve sice mnoho věcí v oblasti vedení a uspořádání místního společenství křesťanů zamlžila a zkomplikovala, ale Písmo je světlem, které osvětluje naši stezku a může snadno narovnat, co lidská tradice pokrivila. V Bibli nenacházíme žádnou církevní hierarchii, žádné ordinované služebníky, faráře, kazatele, pastory, pastory pastorů, oblastní seniory, reverendy apod. Církev, tedy konkrétní společenství věřících (a v Bibli nenajdeme nic takového jako je denominace nebo jakákoliv nadsborová struktura), je v Novém zákoně vždycky vedená staršími, skupinou starších, kteří jsou si rovni, jimž byla svěřena péče o Boží lid, a Duch svatý je ustanovil za strážce, kteří mají pást Boží lid.

Když Pavel s Barnabášem kázali evangelium v Ikoniu, Lystře, Derbe a na dalších místech v Malé Asii, „ustanovili v každé církvi starší (v množném čísle)“ (Sk 14,23). Když do církve v Antiochii přinesli někteří lidé z Jeruzaléma falešné učení, Pavel s Barnabášem (ustanovení vedoucí církve v Antiochii – viz Sk 13,1) se šli setkat s vedoucími církve v Jeruzalémě, „s apoštoly a staršími církve“ (Sk 15,2). Pavel zanechal Tita na Krétě

(Tt 1,5), aby v každém městě, tzn. v každé církvi, protože bylo obvyklé, že v každém městě byla jedna církev, *ustanovil starší* (opět v množném čísle). Pavel se chtěl setkat se staršími z Efezu, ale nechtěl se zdržovat cestou do Efezu, takže požádal starší, aby za ním přišli do Milétu (Sk 20,17). Když o něco později píše Timoteovi do Efezu, říká mu, že starší, kteří konají svou službu dobře, jsou hodni dvojí odměny, zvláště ti, kteří se namáhají Slovem (1Tm 5,17), což opět mluví o více starších ve sboru a také o to, že ne všichni starší musí v církvi vyučovat, ačkoliv toho musí být schopni (1Tm 3,2; Tt 1,9). Je-li někdo nemocen, má zavolat starší církve, aby se za něj modlili (Jk 5,14), z čehož mimo jiné vyplývá, že křesťan má mít svůj domácí sbor, který je spravován ustanovenými staršími.

Boží slovo používá ještě některá další slova k popisu vedoucích církve. Jedním z nich je slovo dohlížitel nebo strážce, řec. episkopos, které je do češtiny tradičně převáděno (nikoliv překládáno) slovem biskup. Z míst, jako je Tt 1,5.7 je zjevné, že obě slova (starší a dohlížitel, řecky presbyteros a episkopos) popisují tutéž osobu. Podobně to je ve Skutcích 20, kde Pavel zavolal starší církve (Sk 20,17) a říká jim, že je Duch svatý ustanovil za strážce (zde slovo episkopos výjimečně nebylo přeloženo slovem biskup), aby byli pastýři Božího lidu (Sk 20,28). Zde se objevuje další slovo, pastýř, které popisuje službu vedoucích v církvi. Také Petr používá slovo pastýř v souvislosti se službou starších (1Pt 5,1–4).

Pavel napsal dopis církvi ve Filipech a v úvodním verši oslovuje celou církev a potom dvě skupiny ustanovených služebníků, starší a diákoný (v Ekumenickém překladu biskupy a jáhny – v řečtině jsou tam slova episkopos a diakonos) – a opět v množném čísle.

Našli bychom ještě pár dalších slov, např. v Žd 13,17 nebo 1Te 5,12–13 a pokaždé se mluví o více vedoucích, tedy minimálně dvou a více.

Z těchto dokladů jasně vyplývá, že biblickou normou vedení místního sboru je skupina dvou a více starších, kteří jsou si rovni a od ostatních věřících je odlišuje větší míra zralosti a s ní spojená zodpovědnost. Tam, kde to tak není, je pořád církev církví, ale slovy Pavla, „ještě něco zbývá dát do pořádku“ (Tt 1,5). Jedná se tedy o kolektivní, sdílené vedení skupinou kvalifikovaných mužů.

Úřady v církvi?

Mnoho křesťanů dnes mluví o „úřadu“ starších, příp. také biskupů a diákonů. Podobně mluví lidé o „úřadech“ apoštola, proroka, evangelisty, pastýře a učitele (Ef 4,11). Slovo úřad najdeme v Písmu v souvislosti s králem nebo s kněžími – jak král, tak kněz byli uváděni do svého úřadu pomazáním. Jednalo se o formální oficiální pozici, která byla určená vybranému jedinci. Jedná se o hierarchickou strukturu, kde úřad jako takový je v podstatě důležitější než osoba, která ho zastává. Úřad oddává této osobě vše, co k němu patří, autoritu, moc, vládu v případě krále, možnost přinášet oběti nebo vstupovat do svatyně svatých v případě velekněze. Proto můžeme v Písmu vidět celou řadu bezbožných králů i bezbožné velekněze (Kaifáš). Byli ve svém úřadu, byli autoritou, byli pomazáni k tomu, aby vykonávali svůj úkol, ale jejich charakter byl převrácený.

Nový zákon ovšem tyto starozákonné úřady (krále, kněze a spolu s nimi ještě proroka) vztahuje na Pána Ježíše Krista. Jsou stínem, který ukazuje na Pána Ježíše a vede k němu, a v něm samotném jsou tyto úřady naplněné. A odvozeně od Pána Ježíše Krista se tyto úřady naplňují také v Božím lidu. V Božím lidu nové smlouvy není žádná hierarchie a tedy ani žádný úřad v tom starozákonním slova symslu, ale všichni křesťané jsou *kněžími* krále (Zj 1,6), všichni budou s Kristem *královat* navěky (Zj 22,5) a všichni o něm vydávají svědectví, tedy mají ducha *prococtví* (Zj 19,10).

Novozákonné dary a ustanovení

Když Nový zákon mluví o apoštolech, prorocích, evangelistech, pastýřích a učitelích, nemluví o úřadech, ale o darech, o duchovních darech, které Bůh dal své církvi. A ještě lépe bychom mohli říci, že těmito dary jsou konkrétní lidé, které Bůh obdaroval a daroval je církvi. A kdybychom chtěli být důslední, mluvili bychom jenom o čtyřech skupinách, protože ty poslední dva dary, pastýři a učitelé, jsou v originále spojené takovým způsobem, že je lepší mluvit o pastýřích-učitelích – tedy

spíše o jedné skupině lidí, kteří jsou obdarovaní k tomu, aby pásli a učili Boží lid. Nikde v této souvislosti není řeč o něčem, co bychom mohli nazvat úřadem neboli nějakou pozicí. Jedná se o dary, které Bůh dal některým lidem, jimiž mají sloužit tělu Kristovu v místní církvi (tedy kromě daru apoštolů a proroků, které byly dány ke službě církvi v její celosti).

V případě starších a diákonů ale nemůžeme mluvit ani o darech. Bible nemluví o žádném daru staršovství. Ale mluví o povolání. Bůh některé muže povolal k tomu, aby byli staršími v církvi a dohlíželi na ni, starali se o Boží lid jako pastýři o stádo, chránili ho a vedli ho. Bůh některé ze svých oveček povolal k tomuto specifickému úkolu a pověřil je správou, dohledem, péčí a ochranou. Jedná se o velmi omezenou skupinu lidí – mají to být 1. muži, kteří 2. mají touhu takto sloužit Kristově církvi, kteří 3. musí mít zjevnou míru charakterových vlastností a 4. musí být schopní učit, což znamená, že musí být schopní používat Boží slovo k povzbuzování ve zdravém učení a k napomínání odpůrců (Tt 1,9). V tomto ohledu mají rozpoznání církvi a ustanovení jako starší.

Kdo nemá být ustanoven

V církvi vždy budou z Boží milosti muži – nevíme sice přesně, jaký je Boží plán v otázce vyvolení a jaký je definitivní poměr mužů a žen mezi vyvolenými, ale vzhledem k tomu, že Bůh přikázal, aby církev v tomto světě byla vedená muži, máme předpokládat, že v církvi budou vždy nějakí muži. Ale to, že je někdo muž, ještě neznamená, že má být starším. V církvi budou nepochybně také muži, kteří budou mít touhu vést Boží lid – pokud však nenaplní ve zjevné míře morální kritéria pro starší (Tt 1,6–9; 1Tm 3,1–7; 1Pt 5,1–4), nemají být ustanoveni jako starší, stejně tak nemají-li schopnost učit. A právě tak budou v církvi muži, kteří budou obdarovaní učit Boží slovo, což nepochybně znamená, že mají tímto darem sloužit a rozvíjet ho, nikoliv ho zakopat – pokud však nemají touhu spravovat Boží lid, nemají být ustanoveni jako starší, stejně tak pokud sice touhu mají, ale nejsou charakterově vyzrálí.

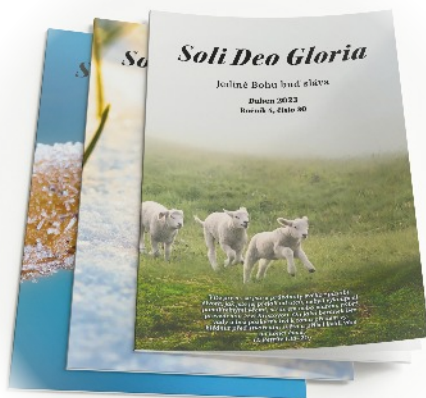
Časové omezení služby starších

Služba starších je časově omezená v podobném slova smyslu jako jsou omezené duchovní dary – až přijde plnost, všechny dary pomínou, a právě tak pomine služba starších. Tak jako na věčnosti nebudeme potřebovat duchovní dary k tomu, abychom si jimi sloužili k hlubšímu poznání Pána Ježíše Krista, protože ho budeme poznávat tváří v tvář, nebudeme potřebovat ani službu starších, protože všichni budeme doplněni k dokonalosti, už nebude třeba chránit Boží lid, protože bude na bezpečném místě, pečovat o něj, protože Bůh sám nám setře každou slzu z očí, sytit Boží lid, protože Pán sám nás bude sytit svou přítomností.

V ideálním světě a v ideálním případě by starší dovedli Kristovo tělo ke zralosti, tedy k plnému poznání Pána Ježíše Krista, k dokonalé funkčnosti všech darů a údů Kristova těla a potom by už dál jejich služba nebyla potřeba. Ale to by byl ideální svět a ideální případ, k němuž v tomto světě nikdy nedospějeme a jehož nemůžeme dosáhnout, protože žijeme v hříšném těle, v hříšném světě a hříšníci se stále obracejí k Pánu Ježíši Kristu, takže musejí stále růst, je třeba dohlížet na Boží lid, chránit ho, sytit ho a pečovat o něj.

Žádné jiné časové omezení služby starších v Písmu nenajdeme. Je-li někdo povolán ke službě pastýře Božího stáda, slouží pokud a dokud je kvalifikován. Přestat sloužit má tehdy, když ztratí svou kvalifikaci, tedy nejsou-li na jeho životě zjevně vidět výše zmíněné charakterové vlastnosti. Žádné jiné omezení v Božím slově není. Dnes tak rozšířené volení starších na určité časové úseky není nic jiného, než přinášení světa a světských řádů do Kristova těla.

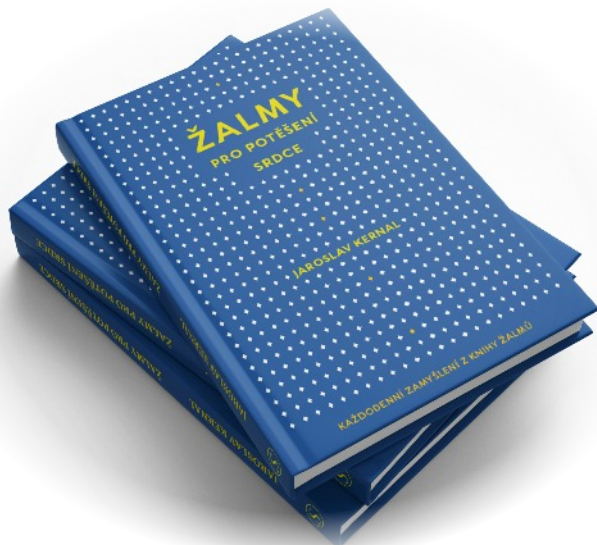

Časopis v tištěné podobě objednávejte na adrese redakce, e-mailem (kernalj@solideogloria.cz) nebo na tel. č. 775 240 758. Časopis je rozeslán zdarma, náklady na tisk a distribuci jsou pokrývané z darů čtenářů.

Stejným způsobem je možné objednat níže uvedenou knihu za zvýhodněnou cenu 280,- Kč. Kniha bude k dispozici na konci července.

Š *Spolek Soli Deo Gloria*

www.solideogloria.cz

Praha 2023